

01.02.2017

Stj/42

§ 88

Valtuutettu Helena Kantolan aloite vanhusasiamiehen vakanssin perustamisesta

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Helena Kantola ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen sekä näiden taloudellisten toimintaedellytysten turvaamista.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vanhusasiamiehen tehtävän perustamista on käsitelty aiemmin, viimeksi talousarvioaloitteena v. 2011 ja valtuustoaloitteena v. 2013. Tuolloin on katsottu, että sosiaali- ja terveystoimen alalla työskentelevien potilas- ja sosiaali-asiamiesten, veteraaniasiamiehen sekä vammaisasiamiehen tehtävänä on neuvoa asiakkaita ja heidän läheisiään sekä tiedottaa asiakkaiden oikeuksista ja opastaa muistutuksiin ja valituksiin liittyvissä asioissa. Vanhusten elämään ja elämisen laatuun liittyvien hoito-, hoiva- ja asumispalvelujen turvaaminen, neuvonnan antaminen ja asiakkaan oikeuksista tiedottaminen kuuluvat velvoittavasti lainsäädännön perusteella kuntien ja kunnan viranomaisten tehtäviin. Velvoite koskee kaikkia työntekijöitä ja sisältyy normaalin toiminnan perustehtävään.

Sosiaali- ja terveysvirastossa toimii Seniori-info -palveluneuvonta, josta saa arkisin aamupäivällä neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse. Lisäksi neuvontaa saa terveysneuvontanumerosta 24 tuntia vuorokaudessa.

Helsingin kaupungilla vanhustenhuollon tilaa ja palvelun saannin määräraajoja seurataan lakiin perustuvien omavalvontasuunnitelmien avulla. Työntekijöillä ja viranomaisilla on kattava ilmoitusvelvollisuus havaitsemistaan iäkkäiden henkilöiden sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista ja tarpeista.

Kunnallisista vanhusasiamiehistä ja heidän tehtävistään ei säädetä laissa. Vanhusneuvoston asettaminen ja tehtävät perustuvat kuntalakiin ja lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki). Sosiaali- ja terveysviraston nimeämä vanhusneuvoston sihteeri tuntee kunnan strategista suunnittelua, hallintoa ja eri toimialoja, lainsäädäntöä, palvelujärjestelmiä ja näiden toimintatapoja. Vanhusneuvosto osallistuu lakisääteisesti ikääntyneitä väestöä koskevaan kunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.9.2015 § 205 osana kaupungin strategista suunnittelua Stadin ikäohjelman vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisena suunnitelmana vuosiksi 2015 - 2016. Vanhusneuvosto on keskeisesti mukana Stadin ikäohjelman seurannassa. Kaupungin strategiaohjelmassa ja talousarviossa olevat vanhuspalveluja koskevat linjaukset velvoittavat kaikkia hallintokuntia.

Kaupunginhallitus viittaa meneillään olevaan sosiaali- ja terveyspalvelujen laajaan uudistamiseen, jonka keskiössä ovat asiakkaan tarpeet ja integroitujen palvelujen kohdentaminen asiakkaan tarpeita vastaaviksi. Sosiaali- ja terveystoimessa tehdään entistä tiiviimmin yhteistyötä ikäihmisten laajapohjaisten, laadukkaiden ja oikea-aikaisten palvelujen ja hoidon koordinoimiseksi. Kaupunginhallitus ei pidä tarkoituksenmukaisena erillisen vanhusasiamiehen tehtävän perustamista.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Helena Kantolan aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.9.2016, vanhusasiamiestä koskeva valtuustoaloite

01.02.2017

Stj/42

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 18.01.2017 § 45

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

30.11.2016 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 1007

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.09.2016 § 212

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen koskevaa Kantolan ym. valtuustoaloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Kuntalaissa ja laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (ns. vanhuspalvelulaki) säädetään vanhusneuvoston perustamisesta ja vanhusneuvoston tehtävistä. Vanhusasiamiehen tehtävän perustamista Helsinkiin on käsitelty aiemmin valtuustoaloitteiden vastauksissa vuosina 2011 ja 2013. Vanhusasiamiehelle esitettyjä tehtäviä toteuttavat jo normaalitoimintana vanhusten parissa työskentelevät työntekijät. He huolehtivat neuvonta- ja ohjauspalveluista, palvelutarpeiden selvittämisestä ja niihin vastaamisesta. Tämän lisäksi sosiaali-, potilas-, veteraani- ja vammaisasiamiesten tehtävänä on neuvoo asiakkaita, heidän omaisiaan ja läheisiään, tiedottaa asiakkaiden oikeuksista sekä opastaa heitä esimerkiksi muistutuksiin ja valitukseen liittyvissä asioissa.

Vanhuspalvelulain 23 § ja sosiaalihuoltolain 47 § edellyttävät, että sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma, joka on pidettävä julkisesti nähtävänä: Helsingissä kaupungin verkkosivuilla ja toimintayksiköiden toimitiloissa esim. ilmoitustaululla. Sosiaali- ja terveystalvvelu- sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osasto on laatinut yhteisen omavalvontasuunnitelman, joka koskee palvelukeskustoimintaa, kotihoitoa, sosiaali- ja lähityötä, päivätoimintaa, lyhyt- ja pitkäaikaista ympärivuorokautista hoitoa monipuolisissa palvelukeskuksissa ja palvelutaloissa sekä alle 65-vuotiaiden monisairaiden asumispalveluja. Helsingin vanhustenhuollon tilaa seurataan säännöllisesti näiden omavalvontasuunnitelmien avulla. Lisäksi valvotaan palvelun saannin määräaikoja, jotka seurannan mukaan toteutuvat ikääntyneiden palveluissa hyvin.

Sosiaalihuoltolain ilmoitusvelvollisuuden mukaan sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajina toimivien henkilöiden on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Lisäksi vanhuspalvelulaki edellyttää viranomaisia ilmoittamaan viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle henkilölle sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkäistä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan. Kysymyksessä voi olla myös huoli omaishoitajan jaksamisesta.

Helsingissä vuonna 2015 aloitettu Stadin ikäohjelma on vanhuspalvelulain mukainen toimeenpanosuunnitelma. Ohjelman valmistelussa ja toi-

meenpanossa ovat asukkaat ja asiakkaat keskeisesti mukana. Palvelujen kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa lisää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja palvelujen asiakaslähtöisyyttä.

Sosiaali- ja terveystieteiden keskeiset palvelut on aloitettavaksi suunniteltu uudelleen 1.2.2016 ikääntyneille ja heidän läheisilleen suunnatun Seniori-info -palveluneuvonnan, josta neuvontaa saa puhelimitse ja sähköpostitse joka arkipäivä aamupäivisin. Lisäksi neuvontaa saa Helsingin kaupungin Virka Infosta sekä 24 tuntia vuorokaudessa palvelevasta terveysneuvonnasta.

Sosiaali- ja terveystieteiden keskeiset palvelut on aloitettavaksi suunniteltu uudelleen, jonka keskiössä ovat asiakkaan tarpeet ja integroitujen palvelujen kohdentaminen asiakkaan tarpeita vastaaviksi. Palvelujen uudistaminen turvaa entistä tiiviimmän sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyön ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi monipuolinen palvelukeskus -toimintamallissa sekä jatkaa yhteistoimintaa vanhusneuvoston, muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa.

Ikääntyneitä koskevissa yhteydenotoissa keskeisin huoli on ollut riittävän laadukkaan hoivan toteutuminen ympärivuorokautisissa palveluissa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveystieteiden keskeiset palvelut pitää perusteltuna kehittää ja vahvistaa perustyötä ikääntyneiden palveluissa. Vanhusasiamiehelle esitettyjä tehtäviä toteuttavat jo normaalitoimintana vanhusten parissa työskentelevät työntekijät sekä asiamiehet. Sosiaalihuoltolaki ja vanhuspalvelulaki velvoittavat kaupungin hallintokuntia järjestämään vanhusten laadukkaat palvelut normaalina toimintana. Seurantavälineiksi on kehitetty mm. omavalvontajärjestelmä. Sosiaali- ja terveystieteiden keskeiset palvelut ei näin ollen pidä tarpeellisena erillisen vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on tärkeää, että he saavat asianmukaista neuvontaa, palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Kunta voi tukea ikäihmisiä tarjoten riittävät ja oikea-aikaiset palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Kunnan velvollisuus on ottaa vanhusneuvosto mukaan kunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan kaikissa asioissa, jotka koskevat ikääntyneitä väestöä. Vanhusneuvoston toiminta vahvistaa omalta osaltaan ikäihmisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia elinolojaan koskevien päätösten valmistelussa ja palvelujen kehittämisessä.”

Käsittely

13.09.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Tuula Salo: Vastaesitys esityslistan kohta 8, Kappale 9 loppuun

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tarpeellisena sitä, että vanhusneuvoston yhteyteen perustettaisiin vannhusasiamiehen tehtävä, johon kuuluisi ikäihmisten palveluohjaus ja oikeudellisissa kysymyksissä opastaminen."

Samalla poistaen kappaleen 8 viimeinen virke:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta ei näin ollen pidä tarpeellisena erillisen vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaesitys esityslistan kohta 8, Kappale 9 loppuun "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tarpeellisena sitä, että vanhusneuvoston yhteyteen perustettaisiin vannhusasiamiehen tehtävä, johon kuuluisi ikäihmisten palveluohjaus ja oikeudellisissa kysymyksissä opastaminen." Samalla poistaen kappaleen 8 viimeinen virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta ei näin ollen pidä tarpeellisena erillisen vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen."

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 4

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Tuula Salo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Jouko Malinen, Tiina Tasmuth

Poissa: 0

Jäsen Tuula Salon vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 6 - 4 (tyhjiä 3).

Jäsen Tuula Salo ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteensä.

Esittelijä

va. virastopäällikkö

01.02.2017

Stj/42

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566